ANY I - N.º 36 | 15 cèntims | 31 DESEMBRE 1921

CATALVNYA SOCIAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BAIX ST. PERE, 1, 3 1 5, BARCELONA APARTAT 273 TELEF. 1114

La dèria de les declaracions

Que els polítics facin declaracions és comprensible, perquè el que volen no és que el poble conegui llurs opinions sobre un determinat assumpte, sinó la posició que han adoptat. El que no es comprèn és que facin declaracions els generals sobre els quals pesa la responsabilitat d'un càrrec oficial. Avui hi ha una veritable dèria de fer declaracions. Qualsevol oficial es creu amb el dret de censurar les disposicions del ministre de la Guerra. Això és un cas simptomàtic de descomposició social. L'anarquia exerceix una gran influència en tots els estaments socials. Dintre de cada ciutadà hi ha un anarquista. Si seguim aquest camí serà impossible exercir dignement una funció de Govern. Quan la gran guerra hi havia certament intrigues entre l'oficialitat dels exèrcits bel·ligerants, perquè al capdavall els militars son homes de passions, però no s'atrevien a censurar públicament les disposicions del Govern responsable. Espanya és el país de les anomalies. Es parla molt de patriotisme, però amb els actes demostren a cada moment, que l'amor a la pàtria és el mantell amb el qual embolcallem les nostres passions i les nostres concupiscències. Aamb l'afer dels aranzels ho hem vist ben clarament. Diaris, estanquers del patriotisme, s'han passat a l'enemic per tal de combatre el Govern.

El mateix fan, inconscientment, determinats generals de l'exèrcit espanyol, que volent combatre la gestió dels seus companys, favoreixen indirectament l'enemic. Quan s'acabi la guerra, i hagin estat castigats els barbres que no han tingut pietat dels soldats presoners, serà hora d'exigir responsabilitats. Però mentre el soldats estiguin en imminent perill de mort lluitant amb les càbiles inhumanes, hem de bandejar les nostres passions i els nostres personalismes que estant originant mals molt greus en la política espanyola. Com voleu que els nostres soldats lluitin amb bravesa i coratge, si veuen que els oficials perden el temps fent declaracions que el poble no els hi demana i que comprometen el prestigi de l'exèrcit? Com voleu que les famílies dels soldats es resignin a donar els seus fills per una guerra que suscita opinions tant contradictòries?

Cal restablir la disciplina. Si no respectem el principi d'autoritat serem sempre un poble d'anarquistes. Obeir no és cap humiliació. Es indispensable que algú exerceixi autoritat, i per tant hem de respectar-la sigui qui sigui l'home que l'encarna, baldament no ens agradi a nosaltres. Els poders legalment constituits han de respectar-se. Es necessari que s'acabi aquesta dèria de fer declaracions. Al poble no li interessen les opinions personals dels generals, sinó l'actuació del Govern responsable. El Govern i el Parlament que representa el poble, son els únics que poden orientar el problema del Marroc. Els generals protestataris, malgrat les seves opinions, han de posar la seva espasa al servei de la pàtria.

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

La pau i la calma de les festes de Nadal planen sobre tots el camps de l'activitat, i sembla que no passa res. I la veritat és que ben poca cosa passa.

Més aquest mateix fenòmen de que no passi res, ja es pot senyalar com una gran cosa, digna, certament, de consignar-se i celebrar-se.

En el món social no hi ha cap vaga remarcable. Les que s'inicien, ben prompte s'arreglen. Si bé podem dir que no hi ha ganes de treballar, perquè tothom treballa lo més justet possible, tampoc n'hi ha de fer el gandul i perdre jornals.

Demés, els socialistes, des de que els comunistes se'ls emportaren gran part del drap de la bandera i bon nombre dels seus adeptes (els *millors* i més feiners), no fan més que allò que'n diuen cobrir l'expedient.

I els mateixos comunistes, des de que a Bilbao les autoritats han disolt amb ma de ferro la seva associació, i se'ls té el dit a l'ull a tot arreu, poca cosa fan.

Als sindicalistes rojos, els dels *únics*, els passa dos cèntims del mateix.

Es lo que deia un amic nostre: Quan les autoritats *volen* de veres, no hi ha qui les resisteixi.

De la política, tancades les Corts, poca cosa en queda tampoc.

Allò que no s'en pot dir política, en el usual mal sentit de la paraula, com, per exemple, l'afer del Marroc i el del *Modus vivendi* que s'acaba d'enterrar, marxa de faisó satisfactòria. Les últimes operaciones de la regió occidental del nostre protectorat han sigut estudiades i preparades a conciència i realitzades perfectament. El conflicte aduaner, provocat per les creixents necessitats de França, ha obrat el miracle d'unir noble i patriòcamente a totes les forces vives de l'economía nacional, fent aixís fàcil l'ímproba feina del Govern en aquest complicat i moltíssim important negoci.

La promulgació de la llei d'Ordinació Bancària posa una fita miliari en el camí del ressorgiment econòmic d'Espanya. Posem-hi punt aquí, que és plaenta cosa poder acabar una crònica setmanal amb una tan bona nova.

ESPANYA ENFORA

Fa pocs dies que a Portugal es parlava d'una intervenció estrangera per tal d'assosegar aquell bell país, tant posat en renou desde aquell crim de sang que feu caure a la Monarquia. Ara sembla que element valiosos d'aquella república estan decidits a no esperar que ho facin els forasters ço que és cosa d'ells. La premsa anglesa ja no'n parla ara d'endegar els portuguesos...

Com en un joc de tramoia ha cambiat l'aspecte de les relacions anglo-franceses. El viatge de Briand a Londres ha esvait les ombres que anaven espessint-se i amenaçant tempesta. Encara que ningú ho gosa dir, no es menys cert que el posat altiu i decidit de França a la Conferència de Washington, reclamant la seva part en el negoci del Pacífic i en el repartiment de zones d'influència dins la Xina, com també el negar-se terminantment a prescindir dels submarins i a rebaixar les xifres de les seves forces de mar i terra, han sigut part a n'aquest canvi radical d'actitut d'Anglaterra, cada dia, per cert, més feble a l'Asia i a l'Egipte. Sort té ara de la pau d'Irlanda, on el partit extremista, partidari del tot o res, perd cada dia més terreny i tot augura una prompta i llarga pau. Així sigui!

En la dita Conferència no acabà de surar la proposta d'Harding respecte a les proposicions de les flotes de combat de les cinc potències congregades. Bé digué Briand que sense la pau moral...

I aquesta pau pocs se cuiden de buscar-la. En té el secret el Papa de la Pau, i un dels seus camins més segurs i dreturers fora la revisió franca i noble del Tractat de Versalles, que s'està fent vergonyosament amb tots els inconvenients d'una revisió i sense cap de les seves ventatges en això que a la part moral pertoca.

Ara mateix es tracta d'una altra modificació del Tractat per tal de facilitar a l'Alemanya el pagament del pròxim venciment.

Preguem a Deu en aquestes festes de la Pau que la veu de Benet XV, que clama per a l'universal germanor i capta per tots els desgraciats, sigui ben oïda i ben atesa per tothom.

J.

El plebiscit de Suïssa [1] ... i el plebiscit de Barcelona

Encara que en el primer dels articles dedicats a estudiar la campanya victoriosa contra el joc menada a la República Helvètica en el terreny de la legislació pel poble, ja donàrem compte dels resultats numèrics del plebiscit tingut el 21 de Març de l'any passat 1920, no obstant, crec necessari refrescar-ho ara, en acabar aquesta serie monogràfica. Recordarem, doncs, que l'escrutini total dels 25 cantons donà el triomf a la iniciativa per a reformar la Constitució Federal en sentit d'absoluta prohibició de les cases de joc, i ensorrà el contraprojecte oficial que també volia reformar la Constitució, però en sentit tal que partint d'una prohibició literal es volia subrepticiament fer passar el dret de llibertat i tolerància de tant funest vici. Vet'aquí les xifres principals de la votació:

En favor de l'iniciativa (o sigui, contra el joc), 277.982.

Contra l'iniciativa (o sigui, en favor del joc), 218.861.

En favor del contraprojecte federal (o sigui, en favor del joc), 113,549.

Contra el contraprojecte (o sigui, contra el joc), 333.386.

Recordarem també que al cantó de Ginebra, on per mitjà del diari *Le Journal de Génève* fou apoiada poderosament la campanya, les xifres respectives foren:

En favor de l'iniciativa (o sigui, contra el joc), 10.091.

Contra l'iniciativa (o sigui, en favor del joc), 6.170.

En favor del contraprojecte (o sigui, en favor del joc), 5.627.

Contra el contraprojecte (o sigui, contra el joc), 10.274.

Reprodueixo aquestes dades, per a refrescar millor el sentit de l'article de l'esmentat diari que sortí després del dia del Referendum, el 23 de Març, i en el qual es fa el comentari general i es dedueixen conclusions. No faig més que traduir, subratllant les frases importants:

«En quant a la qüestió del joc, la resposta del poble es eloqüenta: condemna de la faisó més peremptòria l'explotació del vici i les escapatòries empleades durant aquests 40 anys pel Consell federal per a contravenir sa voluntat. L'escrutini aquest, en efecte, hauria estat superflu si el Govern i les Cambres haguessin volgut, com era el seu deure, aplicar les prescripcions ben clares de l'antic article 35 de la Constitució federal [que prohibeix el joc]. En presència de la mala voluntat evident de les autoritats, mal inspirades per homes influients interessats en mantenir les cases de joc, el poble no més tenia un camí, un recurs: edictar un texte més estricte encara, entre les malles del qual la «*boule*» i tots sos succedanis no poguessin passar. Avui dia es cosa feta. La *Realpolitik* [política d'adaptació] que massa temps ha presidia nostres assemblees, ha rebut una ferida de la qual no s'en podrà aixecar: *el poble suïs, guiat per un alt ideal, ha donat un enèrgic cop d'escombra a les taules dels croupiers.* I afirma així, a la vegada. *la seva maturitat política i moral*: en el món sencer la seva decissió tindrà una gran ressonada..

»Què direm del contraprojecte de l'Assemblea federal? S'enfonza d'una manera més esclatant encara que el triomf de l'iniciativa, i la lliçó donarà sos fruits. El poble estima les situacions clares: els defensors del joc han volgut embolicar la qüestió que li era proposada, però ell, amb una admirable clarividència no s'ha pas deixat induir a error. Alguns cantons, en la Suïssa central, que han rebutjat també la iniciativa, han refusat igualment el contraprojecte [es a dir, s'han declarat per un *statu quo*]. Aquest és el cas de Lucerna, sèu d'una casa de joc, dels petits Estats veïns d'Uri, Schwytz, Obwald, Glaris i Zoug, així com de l'Argovia i dels dos Appenzell. L'únic mig cantó que, en tota Suïssa, ha acceptat el contraprojecte es —cosa singular—el petit Estat muntanyà de Nidwald, que ho ignora tot, en matèria dels perills de les cases de joc.

»Tots els altres cantons accepten l'iniciativa i rebutgen el contraprojecte. Al davant de tot cal escriure el nom de Neuchâtel, d'on és partit el moviment popular, i on ha sigut magnífic el resultat [12.289 per l'iniciativa, 3.213 contra; 1.497 pel contraprojecte, 13.326 contra]. I que no ens oblidem de citar aquí el nom d'aquell que ha sigut l'ànima del moviment i que, ben a desgrat seu, ha estat retingut a sa cambra de malalt a Berna, durant aquestes darreres setmanes de lluita: el conseller nacional Mr. De Dardel; fa *deu anys* que lluita, bé mereix avui l'honor! La seva fe en la justícia de la causa que defensava l'ha sostingut a les hores ombrívoles; ens complau molt endreçar-li avui les més caluroses felicitacions!

»Amb Neuchâtel, citem encara Friburg i

(1) Veure els cinc articles precedents sobre la questió del joc a Suïssa, la serie dels quals clou el d'avui.

el Valais, que han votat molt bé, i entre els que no tenen cases de joc, Zurich, Soleure, les dues Basilees, Escafusa [Schaffhouse], Sant-Gall i la Thurgovia.

»Però els resultats que eren esperats amb curiositat més viva eren els dels cantons que havien fet la experiència de les cases de joc: quina seria la influència que prevaldria en ells? La dels ciutadans indignats per ço que havien vist? O la dels croupiers?

»Hem ja fet constar el resultat que podem qualificar de neutre, de Lucerna i del cantó d'Argovia, que té una casa de joc a Baden. Però, què dirien Berna (Cassino d'Interlaken), els Grisons (Hotels de l'Engadina), el Tessí (Lugano), Vaud (Montreux) i Ginebra? Allí era la gran incògnita, *i allí s'és produida la decissió: tots accepten l'iniciativa, tots rebutjen el contraprojecte, tots estan resolts a posar fi a l'explotació dels jocs d'etzar.* Ningú podrà dir que siguin els altres cantons que els imposin el tancar les sales de joc: la decissió, la han presa ells mateixos, *en la plena conciència de l'importància moral, econòmica i social del problema que estaven cridats a resoldre.*

»La vençuda el diumenge, és la *Realpolitik*. La triomfadora, és la política de principis i d'ideal.»

Amb aquestes paraules acaba el darrer texte del «J. de G.» que documentant aquesta qüestió tinc en el meu poder. Ara sols mancava saber si la decissió del plebiscit, reformant l'article 35 de la Constitució, s'havia efectivament dut a la pràctica. Demanades notícies a Ginebra, s'ens contesta amb data de primers de l'actual mes de Desembre, que com a resultes de l'acord legal del 23 de Mars 1920, el joc de la *boule* es permés solsament fins a l'expiració del plaç senyalat en l'iniciativa [com a respecte màxim als interessos creats] o sigui sols per cinc anys. A Ginebra, tot seguit de la votació es va fer tancar l'anomenat «Cercle du Leman», un casino aristocràtic, de tot luxe, on es jugava fort.

La vençuda, a Suïssa, es la política d'*adaptació*. La vencedora, es la política de principis i d'ideal. Retinguem aqueixes paraules, conclusió esplèndida d'una acció ciutadana exemplar, el ressò de la qual s'escamparà pel món i tindrà edificant influència.

* * *

A nostra terra, la política de principis i d'ideal és la derrotada, i triomfa en tota la línia, vull dir a Barcelona, no sols una política d'adaptació a la realitat, sino també una *moral d'adaptació*. Contrast agut amb la lliçó cívica que acabem de reportar, s'és publicada fa pocs dies (a la Premsa del dia 16 de l'actual) una nova llista de repartiment de diners del joc. Son 225.200 pessetes, i se les parteixen 163 entitats, al menys 103 de les quals son institucions religioses: duen noms cristians, advocacions de Sants, o son conegudes públicament com a institucions catòliques. Totes elles, que no sé si tenen o no tenen obligació de saber teologia moral, però si que la tenen de coneixer la realitat ciutadana, no per a *adaptar-s'hi*, sinó per a evitar contactes infamants, totes elles, que ben lliurement accepten el diners del joc, sabent com saben que els cabals ragen de font tan immonda, *aproven ipso facto el joc, corroboren i consoliden el dret i la llibertat de tant antisocial vici, entrebanquen el judici moral condemnatori contra una passió tant abominable i es solidaritzen amb el seu increment i amb les seves perniciosos conseqüencies.*

Aquest és el plebiscit de Barcelona, i l'escrutini es renova cada mes. El d'ara, és el 17.e que es publica. La primera llista fou la de l'Agost de 1920, en la qual participaren 82 entitats, al menys 42 de les quals eren institucions benèfiques o culturals religioses. De 82 a 163, en el número total; de 42 a 103 en la xifra d'institucions catòliques; i de la *meitat* a *dues terceres* parts aproximades en la proporció d'aquestes dins el total, vet'aquí el *progrés moral* de Barcelona en un any i mig escàs.

Davant d'un escàndol sense precedents a la història d'una ciutat cristiana, el que escriu aquestes ratlles (1), baldament la seva veu soni en el buid, o s'apagui en la sorda hostilitat, fa constar per a descàrrec de la seva conciència, davant de Deu, davant de les terres catalanes i hispàniques no ombrejades per la boira que ofusca Barcelona, i davant dels catalans i dels barcelonins futurs, la seva cordial protesta.

R. RUCABADO.

Degudament autoritzats podem assegurar que l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona, que ha aparegut en algunes llistes mensuals de repartiment dels cabals del joc, amb una consignació destinada a Colonies Escolars, no cobra ni ha cobrat mai diners de tan reprobable procedencia, i que no té colonies escolars per a aplicar-los.

Lo qu'es ocorregut es una confusió de nom amb altra entitat organitzadora de colonies, la qual, per cert, segons també ens assabentem, ha prés el lloable acord de renunciar als donatius del joc.

(1) M'interessa ara dir que la primera vegada que vaig manifestar ma opinió resoltament condemnatoria del pacte amb el joc, fou a l'article: «Almoina de metzines», publicat al periodic quinzenal «La Revista», número del primer de Septembre de 1918, o sigui fa més de tres anys.

QUATRE RETALLS

Del viure trágic i xiroi

1869

L'heroi inconscient

Al petit poble on jo vaig passar la infantesa i bon xic de la meva joventut va ocórrer el fet verídic que us contaré, en aquells llunyans temps d'aixecaments, revoltes, motins i demés rebomboris anteriors i coetanis de la *Gloriosa*.

Va arribar un capitost que recorria la contrada excitant el jovent a allistar-se a les files de la República i el nostre *república* va sofrir el fracàs més públic i espaterrant que han conegut les generacions i les races a través de les histories dels dos hemisferis.

Després d'un espitx oratori, que ni Temístocles (que també va ser republicà), solament un bordegàs sol-licità la inscripció. Era el fadrí d'una pastisseria, un xicot raquític, bon tros brètol i esbalotat, escalfat de cap, sens dubte per la proximitat del forn.

L'orador, però, enmig de la decepció va tenir una idea voltaica. Sortí al balcó de les Cases Consistorials, agafant del braç al novell soldat i, com qui diu *Ecce Homo*, va traduir-ho al català perquè tothom ho entengués:

—Ja veieu, ciutadans, la força i el poder dels inconmensurables i lumbreants (?) ideals!

Aquest ardor jove, en holocauste de la llibertat, de la igualtat, de la fraternitat, del progrés i de la llum, ho sacrifica tot.

Deixa sa mare, pobre velleta, que trobava en el seu fill el puntal de sos darrers dies.

Deixa sa promesa, que demà plorarà amb doll de llàgrimes la mala partida del seu estimat.

Abandona el treball, per ell l'executoria de noblesa i orgull. ¡Aquest forn on va coure el pa amb el suor de son front!

I per què? No per la glòria, no per la riquesa. Tal vegada demà mateix, en entrar en combat, caurà, ignorat, ferit de mort, sota els plecs de la bandera tricolor i el retruny dels canons...»

No va poder acabar la parrafada el cabdill, perquè el futur heroi, més groc que la cera i desempellegant-se, va interrompre:

—«Per l'amor de Deu, faci el favor d'esborrar-me.»

1896

El gall àcrata

Estava escrit que jo no havia de sortir de sotregades cardíaques, car havent eixit del poble de naixença on m'haurien atrapat aquells esdeveniments d'entrades i sortides de carlins, de tropes, de companyies d'homes i de companyies de bandolers, vaig entrar triomfalment a ciutat, ensopegant amb una altra faisó de l'anormalitat: l'anarquisme.

Jo que en tornar novament el Borbons a Espanya vaig creure que una bassa d'oli i la monarquia era tot ú. Pensar que plé d'arborament pacifista vaig representar un paper de soldat romà en un cabalgada al-legòrica que en aquella data s'organitzà a la vila, a l'era de cal Guillem, com a començament de la nova era de pau octaviana.

Puix bé, aquella pau octaviana va durar tan sols vuit dies.

Ja instalat a Barcelona recordo amb esgarrifança aquell periode d'atemptats terroristes que enrogien la ciutat.

Com un nou caient de l'acció anàrquica, entre dugues tongades de crims repugnants i misteriosos, va florir l'organització de caràcter àcrata. Recordem les cèlebres vagues revolucionèries del primer de Maig.

Era cap a les primeríes del mes que un esclat d'aquest moviment es va manifestar. Davant mateix de casa hi havia una barricada que era desfeta i reconstruïda alternativament a l'empenta de la guàrdia civil i la tropa.

Es parlava de saquejar àdhuc les cases particulars, i els veïns del meu barri varem formar una junta de defensa, millor, un somatent ciutadà, ja que el nostre lema era quatre o cinc vegades *pau*.

Tots romaniem dintre les nostres cases i armats fins les dents feiem torns de vetlla de dugues en dugues hores a la nit.

Ja havia jo col-locat una pistolassa de reglement, record del meu pare que fou milicià, sobre la tauleta de nit i cap a les quatre de la matinada, finida la meva obligació, em proposava descansar, quan, havent-me ja alleugerit de roba, vaig quedar esfereït als llunyans crits, roncs de l'ubriaguesa de sang, de «Visca la revolució!»

Ràpidament, en la mateixa forma que anava vestit, vaig sortir al balcó donant el crit

d'alarma. Tots els veïns acudiren en igual habillament. Tots havien sentit el fatídic esbalot.

Va caldre, però, que ens asserenessim, perquè tornarem a sentir l'aldarull amb més claretat i ens hagueren de convèncer, malgrat el nostre ardiment, que es tractava de la salutació matutina d'uns galls engaviats a un balcó del cap damunt del carrer.

Eren els precursors del «pavo republicano» que encara ha d'arribar.

1920

El sant i senya

Mai ningú hauria dit que cap a les meves velleses m'havia de veure engarxolat.

La policia seguía una acció de vigilància prop dels sindicalistes, millor dit, dels pistolers sindicalistes, i els escorcollava i els prenia la *Stars* i després a ells i cap a la delegació.

La combinació per els atemptats estava desfeta, però les colles roges s'empescaren un procediment per no ser destorbats. Darrera el grup que havia de fer la malifeta, hi anaven unes quantes dones i noietes amb les *Stars* amagades. En el moment propici s'hi acostava el pistoler i li deia: *deixa'm Star.* Aquesta era la senyal. La dona li lliurava l'arma, ell feia el seu fet i la llençava.

Tothom me diu que amb aquest barret abonyegat, les meves barbes blanquinoses i les faccions de la cara completament normals tinc cert aspecte de nihilista, d'home fanàtic, místic i d'acció anàrquica. Serà veritat, perquè passejant-me un cap-vespre per la Reforma, uns bordegassos sospitosos se m'acostaren plaenterament i una noieta se m'apropà tant i amb tanta insistència que m'entrebancava, i vaig haver-li de dir: *deixa'm estar!*

Tot d'una vaig sentir un pes a la butxaca de l'abric, i en escorcollar-me la policia em van trobar la fatídica pistola i em van dur a la quefatura on se'm va incomunicar.

Confesso que en les setanta dugues hores que vaig estar sol, encara no vaig poder explicar-me el fet. Fins ara no ho he confegit.

JULI VILA.

CONTRA-ANUNCI

En vigilies de Reis

es veuen en molts aparadors, enguany amb més abundor que els anys passats, pistoles browning i stars de joguina, revòlvers imitats, jocs de cartes infantils, petites ruletes, daus i diferentes combinacions de jocs d'etzar, entre les quals un venedor exhibeix fitxes amb les incripcions de:

«500 *pessetes*», «1.000 *pessetes*», *etz.*

Hi hauràn pares de família prou durs de cor i de cervell que comprin, o admetin, per als seus infants representacions de les eines sinistres dels oficis que deshonoren i endolen Barcelona: el Croupier i el Pistoler?

Comentaris

L'amor i el sentiment

Ens estranya que en mig de tanta civilització es cometin crueltats i lluitin exèrcits en el camp de batalla, i no ens adonem que en el món hi ha molt poca cordialitat. Que té d'estrany que els homes es matin sino s'estimen. Ens fem la guerra mutuament i ens odiem com si no tinguessim tots el mateix Pare. No hi ha amistat. Allargueu la mà a un amic i potser us acaba de trair. Els que tenen el cor als llavis i es mostren amb tothom generosos, son sovint agullonats per la fiblada del desengany. Com voleu que regni la pau i que l'amor agermani els homes, si tenim el cor tan eixut? Quants homes sofreixen i nosaltres podriem allargar-los-hi la mà per ajudar-los a sortir del camí del dolor? Ho fem això, germans? No. L'egoïsme ens fa tornar esquerps i empedernits. Sembla que no tinguem sinó nosaltres dret a la vida. Pobres dels que cauen. Com ens rabegem amb els caiguts. Com ens plau ensorrar l'adversari. Avui fa riure parlar d'amor. Es l'odi el que regula la vida de l'home. Odiem els que saben més que nosaltres; els que serven el cor pur i no es deixen enlluernar per les vanitats mundanes. Tots hem d'ésser iguals. Deu meu! i quina poca cordialitat hi ha al món!

No veieu els enamorats com es defensen i s'ajuden? Si diguessiu a un enamorat que havia de morir per salvar la seva estimada, us donaria la vida generosament. Perquè, doncs, aquest amor no l'hem de fer extensiu a tots els homes? No veieu com l'amor fa miracles? Be està que ens sentim lligats amb una persona amb els vincles de l'amor, quan aquesta ha sabut desvetllar en nosaltres dolços afectes, però és tan petit el nostre cor i tan migrada la nostra ànima, que no poguem també estimar el nostre pròxim? Es clar que aquest es el remei que donen els que viuen d'il·lusions, però es que creieu que la humanitat pot ésser feliç sense amor? Jo ja comprenc que no tothom pot estimar, perquè l'amor significa puresa de cor. Però si crec que els cristians hauriem de diferenciar-nos dels demés homes. Un cristià no pot odiar. Digue'm, home cristià que combats els teus adversaris, com vols que Deu et perdoni si tu no saps perdonar els teus enemics? Jo que soc un pobre pecador que he ofès a Deu tantes vegades i he aconseguit el seu perdó, com puc odiar els que m'han ofès i s'han befat de mi? El cor d'un cristià ha d'ésser plé de generositat. Els cristians han d'estimar els amics i els enemics. Jo em sento germà amb l'home ric, amb el pastor que viu en la soletat de les muntanyes i amb el pobre desgraciat que purga els seus crims en les presons llòbregues i tenebroses. Hem d'ésser humans. Hem de veure en cada home un germà nostre. Ai, dels vanitosos que tracten despectivament els demés homes! Ai, de vosaltres, homes rics, que creieu que el diner no serveix sinó per a satisfer les vostres concupiscències.

Els cristians tenim un mestre que ha predicat l'amor. No heu meditat mai la vida de Jesús? No heu vist com, el nostre Redemptor, es mostra afectuós amb tots els homes? El cor de Jesús vessa d'amor. Mireu-lo com reb amb els braços oberts a tota la humanitat! Els antics coneixien moltes virtuts, però Jesús va ser el primer que predicà la humilitat. Els pagans no coneixien aquesta virtut. Jesús humilíssim no sap sinó parlar d'amor. Comprenc que el poble el seguís i emocionat per la dolçor de les seves paraules no tingués ni set ni fam. Jesús perdona la pecadora, guareix els malalts, fa brillar els ulls dels pobres cecs i permet que es befin d'Ell els seus enemics. Si Jesús tornés a la terra i anés pel món predicant novament l'Evangeli, els homes li dirien que es un pobre sentimental. Els homes de cor endurit, els que mai han estimat, els que es deixen dominar per les passions, motegen els bons de sentimentalistes. Ells, els homes forts no es deixen mai dominar pel sentiment. I es que no en tenen ni en tindran mai, perquè els cors endurits no estimen.

Certament que el sentiment ha d'esser governat pel seny i la raó, car del contrari esdevindria funest, però si no en teniu no fareu mai res de bó. No us fieu dels homes que diuen que son forts perquè no s'emocionen mai.

Estimem, doncs, i sobretot tinguem caritat. Quan ens disposem censurar el nostre germà, pensem amb els nostres defectes. Us enganyeu si us creieu perfectes. Tu i jo som fets de fang i hem comès pecats i mancaments.

La terra es poblada de germans i no d'enemics. Home, pensis com pensis, i vinguis d'on vinguis, jo t'estimo perquè ets germà meu. Si vas caminant a l'aventura i no saps on reclinar el cap aquí tens el meu pit, i si ets feble i malaltíç aquí tens el meu braç per recolzar-te.

CIVERA.

1921

L'infeconditat de l'acció social catòlica

L'acció social catòlica passa en nostra terra per un moment de grisor i de decaiment ben remarcables.

Si haguessim de portar a cap el balanç de l'obra feta durant l'any 1921, ben segurament el passiu pujaria molt damunt l'actiu.

Hi va haver una època, uns quants anys endarrera, en que les institucions naixien, les reunions sovintejaven, les jornades socials es cel·lebraven tot sovint, i semblava que nostra acció estigués en plena primavera.

Després, vingué l'empenta formidable del sindicalisme roig, del propiament dit sindicalisme, i tot lo nostre baixà com per encant.

¿Com? ¿Perquè? ¿Per quines causes?

Potser no seria dificil esbrinar-ho. Potser estan aquestes causes a la vista de tot-hom. Potser no les veu qui no vol veure-hi per propia conveniencia, per evitar el rosec de la conciencia.

Però, avui, al finir aquest any de gracia, al mirar endarrera, creiem un deure dir les coses clares, al menys segons la nostra pobra opinió.

L'acció social catòlica ha decaigut per dos motius: primer, per manca d'esperit cristià de gran nombre dels que en ella treballaven: i segón, per manca de sentit de realitat en la creació i en l'orientació de les obres.

Varem voler construir sense materials. I començarem a bastir sindicats agrícols als que concorrien molts pagesos per l'única raó de trobar-hi el diner a més bon preu i el sulfat de coure un xic més econòmic. I aixecàrem sindicats d'obrers de l'industria an els que s'hi arreceraven (salvant excepcions) els qui buscaven el ben veure de l'amo o una recomanació per a millorar de condició.

Per altra banda, el sacrifici, fruit de la convicció, fruit de l'esperit, no eixia tampoc a dalt. ¡Quants i quants directors d'obres s'han quedat a casa al primer desengany! ¡I quants i quants han renunciat a seguir pel camí començat al convence's de que pel mateix no es troben gloria, lluiment ni profit material!

D'altra banda, el sentit de realitat ha estat sovint, quasi sempre, absent de l'acció social catòlica. I quan s'ha tractat de fundar obres han començat per no estudiar la vida del obrer i de la classe mitja (salaris, jornada de treball, cost de la vida, habitacions a bon preu); han seguit bastint associacions de tipo fixe, iguals a la Manxa i a l'Empordà, i encara aquestes nascudes sense cap contacte amb les circunstancies del pais en el que devien operar i sense pendre's el treball d'estudiar les estructuracions de les mateixes segons els problemes socials, tan generals i tan particulars, tan diferents aquests d'aquells; i no tenint-ne prou amb això, al tractar d'organitzar el conjunt no se'ns ha acudit altre exemple que el d'una organització en plè descrèdit, en absoluta decadencia, el centralisme de l'Estat. I s'han volgut constituir directors de sindicació obrera industrial en ciutats esteparies on no hi fumeja una xemeneia i on no hi brunzeix un motor; i s'han volgut lligar assumptes agraris d'unes regions amb unes altres, sense voler veure que cada assumpte es distint ¡i tan distint! en cada terra i de vegades, fins en cada petita comarca. I s'han establert organitzacions federals de crèdit sense atendre a que ha d'esser molt distinta la consideració d'un pais que necessiti el petit crèdit com a remei contra l'usura, i la d'un pais que exigeixi una organització crediticia de veritable banca per atendre a grans problemes de pignoració, giro, préstecs a l'engros, etz.

¡I aixis es com després d'anys i anys de treballar, hem fet tan poca cosa! ¡I aixis es com després de tanta pressa no podem presentar mes que qualque obra social d'un home que lluita i treballa totsol, isolat!

Hem passat anys discutint si uns sindicats eren mes o menys grocs o blancs que uns altres; si les associacions del camp devien esser pures o mixtes, de sols obrers, o d'obrers i propietaris; i a l'ultim, si bé es veritat que tenim sindicats al camp i a la ciutat, es tan migrada la seva influencia social que quasibé no es veu enlloc, que no's percebeix més que apropant-s'hi molt.

Per això, quan, com ara, al donar una mirada endarrera ens corprengui l'impresió d'infecunditat de la planta, no ho atribuim an ella ni a la terra on està arrelada; atribuim-ho (i estarèm en lo cert) a les causes susdites, que son subjectives, que deriven de nosaltres mateixos.

Oh, i com fora més ben vigoritzador per aquesta anèmia de l'acció social catòlica el «seny català», tant ponderat!

JOSEP M. GICH.

LA MORT DE L'ANY

—Veste'n i no tornis mès vell xaruc. Ja n'has fet prou de malvestats

Esguardant el mon

Grècia

Borsa oficial del treball

Ha estat reformat el funcionament de la borsa oficial del treball.

Aquest novell organisme, en temps de pau, facilitarà treball als obrers de tota mena de professions i, en temps de guerra, auxiliarà a les famílies dels obrers movilitzats.

Compren dues seccions: una oficina de orientació professional i una oficina de repartiment de treball.

Es dirigit per un Consell d'administració compost de set membres titulars d'ambdós sexes. En cas de necessitat poden ésser incorporats els membres voluntaris que el Consell cregui convenients.

(Del «Diari Oficial» de Grècia.)

Estats Units

L'actitud de Xicago

M. Hervert Hoover, president de la Conferència nacional de la vaga forçosa, s'ha adressat a M. Thompson, alcalde de Xicago, lamentant-se de que es negui a posar en pràctica els acords que es prengueren en la dita Conferència.

Les organitzacions obreres, diu M. Hoover, creuen que les privacions i els sofriments dels obrers sense feina que s'accentuaràn amb l'arribada de l'hivern, no poden sinó ésser evitades que amb l'esforç unànim i ben organitzat de tots els elements de representació i que en cada localitat es a l'alcalde a qui correspon organitzar aquest esforç. Així ho han fet ja els alcaldes de totes les grans ciutats.

(«New-York Times».)

Canadá

Reducció de salaris

La Comissió d'arbitratge que fou nomenada per a solucionar el conflicte pendent entre la Companyia Canadian National Railway (ferrocarrils nacionals canadencs) i els seus empleats, ha entregat al ministre del Treball un informe aprovant la reducció del 12 i mig per 100 dels salaris superiors a 125 dòlars.

Els salaris de 80 dòlars sofriràn una reducció de 5 dòlars i els de 95, 10.

Els salaris dels empleats dels vagons-llit, vagons-restaurant i vagons-saló, seràn igualment reduïts. No obstant, el Consell arbitral declara que està disposat a concedir una quantitat complementària si s'arriba a l'abolició de les propines.

(De la premsa del Canadà.)

França

Per la reconstrucció de les regions devastades

Per tal d'aconseguir que aviat sigui un fet la reconstrucció de les regions devastades, la Confederación General del Treball ha formulat un programa de reconstrucció amb la cooperació d'obrers alemanys.

La Direcció general de policia, pendrà mides per la vigilància dels obrers alemanys.

(De la premsa francesa.)

Bèlgica

La vaga de tramvies de Bruxelles

La vaga general de tramvies de Bruxelles ha donat lloc a una intervenció de la Unió cívica de Bruxelles, que té per missió assegurar el funcionament dels serveis públics.

Aquest organisme semblant al nostre sometent, que no actua sinó quan les necessitats ho reclamen, ha estat fortament combatut pels sindicats de Bèlgica.

Alemanya

El treball de nit en les fleques

La llei del 23 de Novembre 1918 que prohibeix el treball de nit en les fleques ha provocat grans conflictes.

Els patrons flequers reclamen el dret de començar el treball a les cinc del matí, declarant que en sortiran també beneficiats els obrers, car els matins tindran pa tou.

Els sindicats dels flequers, repliquen, que no pot infringir-se la llei i que el treball ha de començar a les sis. Als pobles, els comitès locals dels sindicats, son els encarregats de vigilar que els flequers no treballin de nit.

(Gewerkschaftlicher nachrichtendienst).

India

El govern refusa la constitució d'un tribunal d'arbitratge

Arran de la darrera vaga que desorganitzà completament el servei de transports de Calcuta, el sindicat d'empleats de tramvia d'aquella ciutat nomenà una comissió encarregada d'aconseguir la constitució d'un tribunal d'arbitratge que examinés la legitimitat de les millores demanades per personal.

El Govern de Bengala s'hi ha oposat declarant que dit tribunal permeteria una ingerència constant i intolerable del personal en el funcionament dels serveis.

(The Statesman, Calcutta).

«El Casal Popular»

Lloat sigui Deu! Paulatinament, però amb pas ferm, el moviment social catòlic de nostra pàtria va orientant-se cap a una organització integral. L'esperit de capelleta que tantes iniciatives ha fet marcir i tants projectes fracassar, va desapareixent.

Una senyal d'aquests nou temps és el Casal Popular. Sense el sò d'aquells timbals buits, de que fa poc ens parlava nostre caríssim amic en Badia Tobella, Acció Popular ha anat dibuixant la silueta de ço que hauria d'ésser el Casal Popular. Redós social de totes les obres institucions i societats catòliques, que agrupades totes en un casal solventen un dels principals obstacles amb que topen totes elles, qual és la dificultat d'un estatge social decorós i àdhuc que pugui oferir certes comoditats i atractius als socis.

El que puja avui la escalinata del Casal Popular, es sorprèn agradablement trobant en una cartelera el nom de totes les entitats agrupades. Inicia la llista, nostra estimada «Acció Popular», i van seguint la venerable «Acadèmia de la Joventut Catòlica», la ardida «Joventut Social» el simpàtic «Gremi de Professors Particulars de Catalunya», el cristianíssim «Patronat de Presos», la benedictina «Unió d'Escolans de Montserrat», la generosa «Concòrdia S. A.» i per fi l'egrègia «Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat».

Avui en dia, doncs, el Casal Popular, es l'estatge social de vuit entitats, de les mes importants de Catalunya, essent-ho aproximadament d'uns 3,000 catòlics a elles associats.

Aquestes dades obren l'esperit a l'optimisme, i hom s'imagina la labor social inmensa que es podria fer, no mes que imperés en tots nosaltres un sentit un xic constructiu. La tàctica moderna en sentit bèlic, es la de les grans masses. Talment es diria que la tècnica s'ha deixat influir per els principis polítics i sobre tot per el de la llei de la majoria. La tàctica nostra deu esser aquesta.

Nostre ideal, seria, que el Casal Popular, veritable centre catòlic de Barcelona (Centre de centres), assolis l'honor d'instalar-se en un Palau propi, dotat de totes les comoditats i del mes modern utillatge. Unides totes o gran part, de les institucions catòliques de Barcelona en un casal comú, gaudirien de totes les ventages de la unió (la unió fa la força), i viurien en una major compenetració, car la convivencia sempre estreny els llaços.

Pot esser que allavores es podria parlar d'una Universitat Catòlica, a l'estil de la de Paris, certament es podria comptar amb un personal apte de Secretaria, i multitut d'iniciatives que avui queden eixorques per manca de divulgació i dificultats materials passarien a la categoria de realitzables: tals la residencia d'estudiants, tan sentida en nostra urbs universitaria, la Societat d'espectacles per a families i infants; l'Institut de Sociologia, etz.

El Casal Popular, sortit del terrenys hipotètic i fet una realitat viable es una petita penyora de l'eficacia de l'actuació d'Acció Popular, que sense estridencies, silenciosament laborant s'ha apuntat enguany dos positius èxits en son llarg historial; la plasmació d'aquesta iniciativa i la publicació del setmanari on aquest article veurà la llum «Catalunya Social», del qual, son millor elogi, es la important tirada que edita i la repercussió que les seves campanyes tenen en tota la premsa catalana, especialment forana i en els cercles on s'hi concentra el pols de la opinió.

F. MANICH ILLA.

El nostre número extraordinari

El públic ha sabut correspondre al nostre esforç. Malgrat haver augmentat el tiratge corrent, en poques hores s'esgotà el número. La qual cosa demostra que el nostre poble comprèn la missió cristianitzadora que ens hem imposat i que vol ajudar-nos a seguir el nostre camí.

Agraim fondament les felicitacions que havem rebut de molts llegidors i d'eminents personalitats del camp social-catòlic. Aquestes demostracions de simpatia ens encoratgen aportar a bon terme les nostres iniciatives.

Amb aquest número acabem l'any. En apareixer CATALUNYA SOCIAL no podiem sospitar que se'ns donaria una acollida tan favorable. CATALUNYA SOCIAL és sens dubte el periòdic de més circulació de Catalunya.

Grans mercès a tots. Si el públic segueix ajudant-nos i compenetrant-se amb el nostres ideals, anirem introduint millores i desplegant totes aquelles iniciatives que tendeixin a convertir CATALUNYA SOCIAL en un gran periòdic.

D'ací i d'allà

Afortunadament no hem tret res a la rifa clàssica, antonomàsica podriem dir, del Nadal d'enguany. I diem afortunadament perquè el ser afavorits ens representaria unes cabories tan groses que ja les regalem de bon grat a qui vulgui la grossa.

Puix llavors, perquè s'ha de jugar?

S'ha de jugar per dar un alt exemple de alta ciudadania col-laborant a una funció de l'Estat com es la Loteria Nacional.

S'ha de jugar per poder badar davant les cartelleres dels diaris el dia 23 a les Rambles.

S'ha de jugar perquè el jugar a la Loteria es manera d'aproximar els homes i estrenyer llaços d'amistat i àdhuc arribar a la solidaritat social. Sabeu l'avenç que en aquest sentit representa un número sencer repartit en apuntacions de pesseta i de dos rals?

S'ha de jugar per fer exercici de la santa virtut de la resignació en veure decebudes les esperances.

I s'ha de jugar... per treure! però no la grossa. Això mai; encara que no mes sia per no haver de rebre un xàfec de reporters fotografs i informatius i amics i parents que us demanen aproximacions.

* * *

Ya que llega placentero
el día de Navidâ
se lo desea sincero
con pavo y felicidâ
este humilde reportero
que escribe el *de aquí y de allá*.

No es molestin i no preparin la propineta, perquè aquests escaients i acuradissims versos, més que una felicitació son un truc.

Davant de les innumerables tarjes que veia que m'anaven arribant, no a les mans sino al fons sensible de les butxaques, vaig recórrer a un *betes-i-fils* del barri que ha guanyat ja tres englantines al «Verdadero Fomento Armónico del Artesano», i li vaig encomenar uns versets. Me'ls faig imprimir i ja està.

Complint un deure de delicadesa i urbanitat a tot individu que em presentava felicitació, jo li donava una de les meves i en paus.

* * *

Els que veritablement estan desil-lusionats amb la Loteria son aquells que després de combinacions cabalístiques, d'interpretació de somnis i de creure en casualitats benefactores, es decideixen a comprar el *número de la sort*, l'infalible, i després de passar el dècim disimulada i suaument per l'espatlla d'algun geperut, encara l'erren.

Però per això no es curen i creuen que els ha fallat alguna badada en el procediment, però el procediment, no.

Es conta que un pare predicador tronava un dia contra aquestes fetilleries i deia:

—Sembla mentida germans meus que deu fe a aqueixes badoneries que segons com estan a la ratlla del pecat i sempre de la incultura. Ves si perquè un somnia, per exemple, que el número 36,708 treurà la primera, l'ha de treure...!

I així descabdellava lògicament la seva catalinaria tan mestrívolament que deixà el piadós auditori convençut.

En baixar de la trona se li acostà una velleta i li digué:

Perdoni Pare. Ha dit el 36,708?

* * *

A la illa de Mallorca s'ha empres una forta campanya contra la blasfemia i la turpiloquia iniciada per la Lliga del Bon Mot i patrocinada pel Governador Civil.

Ja caldria també alguna coseta per aquí, a veure si al menys no reneguen els funcionaris que estan en contacte amb el públic, com per desgracia se sent pels carrers de Barcelona.

* * *

I després protesten si nosaltres reneguem d'ells.

Davant un públic de trenta mil persones que guaitaven a l'Estadi de l'Exposició un partit de foot-ball entre gent de casa i uns senyors xeco-eslovacs, aquest la va empendre a bolets amb l'equip contrari.

Es veu que els xeco-eslovacs son molt parlamentaris.

* * *

Tots aquests dies de festes han funcionat per totes les barriades barcelonines unes barraques, pomposament retolades «Rifa benèfica».

I no en volgueu pocs de badocs, volem dir

de senyors benèfics que prenien part a la «rifada».

Ara això de la beneficencia es veu que està de moda. Fins s'ha arribat a matar a la gent benèficament... i encara gracies i Deu li pagui.

Acabem més en serio encara aquestes notes sempre serioses, per tal de desitjar-lis un bon any ben xiroi, ben alegre i ben cristià; i preguem a Deu perquè CATALUNYA SOCIAL no s'ensopeixi.

NOTICIARI

L'Institut d'Orientació Professional ha publicat les Bases per a la provissió de places d'assistents al laboratori de l'Institut.

—L'Associació Joventut Femenina Catòlica d'Itàlia als tres anys d'esser fundada compta ja amb 235,921 noies associades que treballen amb molt de profit al camp catòlic-social.

¿No's podria fer quelcom semblant a casa nostra?

—L'Escola Superior d'Agricultura començarà desde'l dia 10 de Gener pròxim, un Concurs semestral preparatori dedicat als alumnes que vulguin seguir les seves ensenyances i no comptin amb la deguda preparació.

A la Secretaria de l'Escola (Urgell, 187), es donen instruccions i es despatxen matrícules.

—L'Institut de Reformes Socials, estudiant el projecte de llei sobre Contracte del treball, ha introduit importants modificacions a la Base 13.

—En Graupera ha donat una conferència molt interessant respecte a la Conferència del Treball de Ginebra, on la Comissió espanyola fou considerada i atesa com cap altra. Els representants americans es posaren en totes les qüestions al costat d'Espanya. Recomanà que els Governs tradueixin en lleis els acords de l'Assemblea de Ginebra i que's tingui en compte aquest organisme internacional, qual influència en les qüestions del treball serà cada dia més universal i més forta.

—La Mancomunitat de Catalunya ha establert noves bases per a la instalació i funcionament dels camps de demostració agrícola, per haver fracassat la primera organització que se'ls donà.

—Han sigut exceptuats del impost de Drets reials els prèstams personals, pignoraticis i hipotecaris, que faci la Caixa de Crèdit Comunal de la Mancomunitat de Catalunya.

—El nou regisme imposat per l'Argentina als inmigrants, no començarà a regir fins a primer d'Abril pròxim, en lloc de primer de Gener.

—La última reunió celebrada per el Consell del I. N. P. va admetre la representació en el seu fi de la Caixa Viscaína d'Estalvis. Es feu constar pel Conseller tècnic de la *Acció Popular*, senyor Maluquer, que els avenços del nou regisme dels Retirs Obrers Obligatoris a les regions son cada dia majors degut a l'actuació dels elements que l'Institut ha creat o aprofitat en elles amb molta cura i bon acert.

LAMPISTA Falta bon remendista
Mercat, M, SARRIÁ

CASA DEULOFEU

GRANDIÓS ASSORTIT EN CAMISERÍA, CORBATERÍA I GÈNEROS DE PUNT.—ESPECIALITAT EN CAMISES I *PIJAMAS* A MIDA.—CONTINUAMENT GRANS NOVETATS. : : : PREUS BARATÍSSIMS : : :

Plaça Sant Jaume, 3 i carrer del Call, 30 Barcelona

CONSULTORIO CLÍNICO
DEL
DR. R. JORDÁ MASIP

Tratamiento moderno de las enfermedades génito-urinarios y cirugia
Condiciones especiales para trabajadores.

HORAS DE VISITA: DE 7 A 9, TARDE.
BOQUERIA, 27 pral. 2.ª Entrada: ALSINA, 3.

GALERIA ARTISTICA

Fotografías de gran tamaño para cuadros

MODELOS PUBLICADOS

Cristo en la cruz
La Santa Cena
Inmaculada Concepción
La Sagrada Familia

CONDICIONES DE VENTA

Fotografías en bromuro (viraje sepia), de 50 por 60 cms. aproximadamente, cada una, **Ptas. 10.** (Por correo, certificado, con embalaje especial, **pesetas 0'75** más.)

Nada hay tan a propósito para educar y desarrollar el buen gusto artístico como la continua visión de reproducciones de las más celebradas obras maestras de nuestros mejores artistas cristianos. La fotografía es el procedimiento de reproducción que da, sin duda alguna, la copia más fiel y más artística de una obra original cualquiera, y es precisamente por las razones expuestas que hemos creído que las fotografías de gran tamaño son el elemento más espléndido y bello que puede ofrecerse para la decoración del hogar cristiano, tanto para casas particulares como para las comunidades religiosas, colegios, seminarios, etc.

Hemos inaugurado nuestra GALERIA ARTISTICA con la edición de cuatro asuntos de los que juzgamos más indispensables en todo hogar; pero en breve seguirán, Dios mediante, muchos más, a fin de que todo el mundo pueda obtener los asuntos de su predilección. Son muy indicadas para regalos.

LUIS GILI, editor-Córcega, 415-Apartado 415-Barcelona

Academia Cots

FUNDADA EN 1879.—**C. ARCHS, 7, pral.**
(Travesía de plazas Santa Ana y Nueva)

CENTRO DE ENSEÑANZA, ESENCIALMENTE PRÁCTICA, DE COMERCIO

Reforma de letra. Ortografía, Correspondencia comercial, Documentación, Prácticas de escritorio, *Mecanografía*.—Cálculo mercantil y Teneduría de libros por partida doble, aplicados a toda clase de empresas inclusas la *Banca y Bolsa* —El Título de Tenedor de libros, previos exámenes por péritos y profesores mercantiles. *Clases especiales para señoritas*.—Practical of School Languages (Lenguas vivas) por profesores extranjeros y por métodos modernos puramente prácticos.—Taquigrafía.—Geografía comercial. Lenguáfonos.

GRANS MAGATZEMS JORBA

MANRESA - BARCELONA - BRUSEL·LES

ELS MES IMPORTANTS
: : DE CATALUNYA : :

ELS QUE VENEN MES,
: : I MES BARATO : :

CONTINUAMENT ES REBEN LES MES ALTES NOVETATS
EN CAMISERIA, LLANERIA, SASTRERIA, SOMBRERERIA,
SABATERIA, JOIERIA, ETZ.

PREU FIXE

¡Interesant pels **Sindicats Agricoles!**

Acaben de sortir unes magnifiques **postals gráfiques** *destinades a la propaganda de la*

Sindicació Catòlica agraria

Deuen conéixer-les totes les Associacions agrícoles.—Una col·lecció de 5 postals 0'50 ptes. Grans rebaixes pels Sindicats.—En venda: Acció Popular, *Baix St. Pere, 5, Barcelona*

Hi han Sindicats catòlics-agraris que van en decadència.

¿Per què? Perque els seus directors no han llegit l'obra del P. Chalnaud

Sindicatos y Cajas Rurales

Compreu-la i llegiu-la. — De venta a ACCIO POPULAR. — Preu: 8 pessetes

Imp. La Hormiga de Oro "Calle Nueva de S. Francisco, 17, Barcelona

FRANQUEO CONCERTADO